

Quan està a punt de complir-se el vintè aniversari de la Sala Beckett, José Sanchis Sinisterra torna a casa per proposar una reflexió sobre l'absurd del món laboral

Sense notícies de Klamm

Vagues notícies de Klamm

Sala Beckett

Fins el 25 de juliol

Direcció: José Sanchis Sinisterra

Ajudant de direcció: Denise Despeyroux

Actors:

Carolina: Marta Poveda

Sr Valverde: Marc Garcia Coté

Gelmírez: Ferran Audí

Escenografia: Quim Roy

Il·luminació: Alex Aviñoa

Albert Lladó | Fotos: Ferran Mateo

Quan està a punt de complir-se el vintè aniversari de l'entranyable Sala Beckett, un dels seus impulsors, José Sanchis Sinisterra (València, 1940), torna a casa per proposar una reflexió sobre l'absurd del món laboral, de les entrevistes de feina i de la fragilitat d'un món en el qual "es contracta per acomiadar, que és el que més excita els accionistes".

L'octubre de 1989, el mateix Sanchis Sinisterra obria al públic aquesta sala per mostrar el seu treball al capdavant de la companyia Teatro Fronterizo, amb la doble condició d'espai de creació i d'exhibició. Des d'aquell moment, aquest director teatral no ha parat d'escriure, dirigir i investigar amb èxits que li han valgut premis tan prestigiosos com el Nacional de Teatre (1990), el premi d'Honor de l'Institut del Teatre de Barcelona (1996), el Max (1998 i 1999) o el Life Achievement Award del XXIII International Hispanic Theatre Festival de Miami (2008), entre molts altres. Per això mateix, no s'entén que presenti, dins el marc d'aquest Grec 2009, un text tan poc compactat, que aconsegueix fer somriure però que falla en molts dels seus objectius, i que no aprofundeix en un tema tan complex i aspre en una època en què la crisi hauria de donar molt més joc.

L'obra és a tres bandes (o quatre, segons es miri). Una dona - Carolina -, que ha inflat fins a l'infinit el seu currículum, es presenta a un lloc de feina que ni tan sols coneix amb exactitud (hàbil joc amb les denominacions incomprensibles que utilitzen algunes multinacionals per designar els seus departaments). El director de recursos humans és un ignorant que l'interroga sense parar. I una secretària, lenta i maldestre, va repetint el que diu l'aspirant. El puntal central de l'obra està situat en un personatge misteriós inspirat en El castell de Kafka, el senyor Klamm, al qual tots temen i que mai no apareix en escena. Les seves trucades mostren la por a algú que sembla manejar els fils del destí dels personatges.

Els actors defensen molt bé el text: magnífica Marta Poveda, ràpida i tendra, simpàtica i encertada; correcte Marc Garcia Coté, que no cau en l'histrionisme del seu senyor Valverde i el presenta amb els salts necessaris sense caure en l'exageració gratuïta; i una mica sobreactuat Ferran Audí, en un personatge difícil de fer creïble: una secretària que és un home que va vestit amb faldilla escocesa, i que vol funcionar com a contrapunt humorístic però que es queda en el camí.

Sanchis Sinisterra es pregunta en el full de mà si és lícit riure's de l'atur. Sí, i tant, però seriosament. Encara que l'intent és ambiciós, sembla que alguna cosa grinyola. Sens dubte, hi ha encerts, com la impossibilitat dels personatges de recordar el nom de la persona amb qui estan parlant. Hi ha una comicitat aconseguida aquí que no es repeteix al llarg de la proposta. I que serveix per fer-nos reflexionar sobre la inhumanitat del món laboral, la manca d'identitat que patim en les nostres feines, i l'èxit i el fracàs (simbolitzats amb les referències a una corona de llorer i una de julivert, respectivament) lligats, indiscutiblement, a la nostra carrera professional.

La part en què Carolina és entrevistada pel director de recursos humans es fa massa llarga, encara que s'obtenen moments aconseguits. En una escenografia simple, potser massa simple, es simbolitza la presència de Klamm amb una estranya màquina que està situada en un extrem i que, de tant en tant, s'encén i produeix rars sons. És l'ull que tot ho veu, com el d'Orwell, i que certifica que no hi ha privacitat, que tot està vigilat des de dalt, sense saber ben bé qui està mirant i quines són les seves intencions, més enllà d'exercir el seu poder.

Seguidament, se'ns presenta una segona part en la qual l'aspirant a la feina ha de passar un cúmul de "simulacres", unes proves que intenten construir moments còmics però que es queden en un serial de gags predictibles, malgrat la força interpretativa de Poveda.

Per últim, ens trobem amb una tercera part (que es resol massa precipitadament) on s'observa Carolina a casa seva, esperant la trucada de la futura feina, que no arriba i que l'obliga a continuar amb la seva anterior ocupació: la prostitució. L'excèntrica secretària, ara ja sense perruca, recita Shakespeare. Klamm truca al senyor Valverde i li comunica, sense que nosaltres veiem el rostre de qui mana, que ho trasllada a Sumatra. Ell també és un perdedor. Tots ho som en un sistema com l'actual però Sanchis Sinisterra té talent de sobres per construir un millor text, que realment ens faci riure mentre pensem en l'alienació de l'individu contemporani i on es prengui més seriosament l'absurd. Avui, és una arma de la qual no podem prescindir i que no es pot confondre amb l'humor blanc d'una caricatura tan sols esbossada.

Un compromís amb el millor teatre

Que l'última aposta de Sanchis Sinisterra pugui arribar a desil·lusionar no ha de despistar. La Sala Beckett és una garantia, indiscutible, del millor teatre, de l'experimentació més puntera i de la promoció dels dramaturgs que ja estan demanant pas a l'escena catalana i internacional. La seva proposta Obrador Internacional de Dramatúrgia (amb edició especial a l'estiu) és un atractiu programa de tallers, cursos i formació en general que demostra que continua sent una sala necessària per a Barcelona, encara que l'especulació immobiliària amenaci constantment amb la seva desaparició. Esperem que resisteixi, com a mínim, 20 anys més. Diria molt de la ciutat. I del seu teatre.